

Remissyttrande

Handläggare

Jonas Pålsson
Havsmiljöenheten
jonas.palsson@havochvatten.se

Datum 2021-02-04

Dnr 03687-2020

Infrastrukturdepartementet
I2020/02471

Yttrande över Promemoria rörande förslag på förarbevis för vattenskoter

Sammanfattning

Havs- och vattenmyndigheten **tillstyrker** de förslag som lämnas i Promemoria rörande förslag på förarbevis för vattenskoter och lämnar ytterligare synpunkter.

Havs- och vattenmyndighetens inställning

Miljöproblem förknippade med vattenskotrar och motorbåtar utgörs av buller, störningar kopplade till hastighet (ofta relaterat till motorstyrka) samt var och på vilket sätt man kör, snarare än till vilket fordon man använder. Havs- och vattenmyndigheten anser att det är viktigt att förare behöver visa hänsyn till omgivning och miljö och att detta därför behöver tydliggöras och utgöra krav för framförande av sådana farkoster.

Vi hänvisar till

- vårt Regeringsuppdrag om vattenskotrar från 2013 (omnämnt i promemorian) (<https://www.havochvatten.se/Havs-och-vattenmyndigheten/uppdrag--kontakt/vart-uppdrag/regeringsuppdrag/regeringsuppdrag/vattenskotrar-2013.html>), som argumenterar för att kravet på förarbevis bör vara teknikneutralt och inte fokusera på farkostspecifika särregleringar och
- vårt föregående remissvar (HaV dnr 02404-2018, Näringsdepartementets dnr N2018/03981/MRT), vad gäller ålderskrav för framförande av vattenskoter.

Havs- och vattenmyndigheten anser likväl att förslaget är ett steg i rätt riktning, då förarbevis föreslås införas för en kategori vattenfarkoster som dokumenterat framförs på ett sätt som stör vattenmiljön för både djur och människor.

Definition av vattenskoter

Havs- och vattenmyndigheten utgår från att definitionen i 1 § förordning (1993:1053) om användning av vattenskoter, härefter vattenskoterförordningen, avses ändras enligt förslaget. Detta då två olika definitioner för samma typ av vattenfarkost sannolikt skulle leda till tillämpningsproblem. Havs- och vattenmyndigheten vill även lyfta fram behov av att modifieringar av vattenskotrar inryms inom vattenskoterdefinitionen, då regleringar ofta leder till innovationer. Till exempel öppnar nuvarande definition, att en vattenskoter understiger 4 m, för att man skulle kunna bygga ett längre fordon för att undkomma regleringen.

Lika krav på utbildning

Det förefaller något oklart varför undantag för verksamhet inom statliga myndigheter görs. Havs- och vattenmyndigheten anser att det är bättre att alla omfattas av samma krav och att statliga myndigheters internutbildningar istället bör bli likställda med "vanliga" utbildningar för ett förarbevis.

Brott och återkallelse

Havs- och vattenmyndigheten uppfattar de brott som föreslås kunna leda till återkallelse enligt 9 § i förslaget till förordning som relevanta. Myndigheten ser dock starkt begränsad verkan i praktiken av att ange 5 § i vattenskoterförordningen som grund för återkallelse. Det beteende som sanktioneras enligt 5 § vattenskoterförordningen och som i praktiken möjligen skulle kunna leda till återkallelse, är brott mot 3 b § vattenskoterförordningen, dvs att någon framför en vattenskoter och inte anpassar färdväg, hastighet och färsätt så att människor och djur inte störs i onödan. Övriga handlingar, som sanktioneras i 5 § vattenskoterförordningen, vad gäller att köra vattenskoter där det är förbjudet har, vad Havs- och vattenmyndigheten känner till, inte tillämpats under lång tid. Åklagarmyndigheten, Kustbevakningen och Polismyndigheten har fattat ett gemensamt beslut att tillsvidare inte rapportera vattenskoterförare för brott mot vattenskoterförordningen.¹ Således borde någon återkallelse av förarbevis inte heller bli aktuell, då inga fällande domar kan väntas. De ovan nämnda rättsvårdande myndigheternas beslut grundas av allt att döma på EU-domstolens avgöranden, bland annat i mål C-142/05 (Mickelsson & Roos). Det förefaller vidare osäkert hur en administrativ åtgärd i form av en återkallelse av förarbevis skulle bedömas vid en överprövning, mot bakgrund av att återkallelsen baseras på en straffbestämmelse med oklar rättslig betydelse.² Havs- och vattenmyndigheten skulle istället förordna att återkallelse sker till följd av handlingar som bedömts som till exempel förseelse mot områdesskydd enligt 29 kap. 2 a § miljöbalken, då en vattenskoter körs inom ett skyddat område i strid med reservatsföreskrifter eller ordningsföreskrifter. Havs- och vattenmyndigheten förordar att vattenskoterförordningen ses över och uppdateras mot bakgrund av ovanstående osäkerheter och tillämpningsproblem. Vid återkallelse av förarbevis är det även oklart vilken grad av

¹ <https://www.kustbevakningen.se/sakerhet-till-sjoss/sjotrafik/vattenskoterkorning/>

² Havs- och vattenmyndigheten har i detta avseende inte gjort någon ingående analys kring rättsläget och jämförbarheten mellan tillämpning av straffbudet i 5 § vattenskoterförordningen och en administrativ åtgärd med grund i straffbudet, vare sig ur nationellt, EU-rättsligt eller Europarättsligt perspektiv.

upprepning eller hur allvarliga förseelser det ska krävas för att återkallelse ska ske. Tydligare anvisningar om detta bör komma till uttryck i det följande lagstiftningsarbetet.

Ytterligare krav som bör övervägas

Havs- och vattenmyndigheten efterfrågar även att möjligheten till geografiska begränsningar för vattenskotrar och även båtar undersöks som praktisk tillämpning av hänsyn till miljö, då dessa är lätta att kontrollera och medför ett särskilt effektivt skydd för vattenmiljön. Möjligen bör man specificera att förare måste hålla ett visst avstånd från strandlinjen eller naturskyddsområden. Det skulle skydda häckande fåglar och badgäster från störning och minimera risken att grunda livsmiljöer påverkas. En sådan analys skulle med fördel kunna genomföras samlat med översyn av vattenskoterförordningen.

Övriga kommentarer

Havs- och vattenmyndigheten hade även sett att promemorian omfattat frågan om försäkringskydd vid olyckor som påverkar miljön.

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektören Jakob Granit efter föredragning av utredaren Jonas Pålsson. I den slutliga handläggningen av ärendet har även avdelningschefen Mats Svensson, enhetschefen Mia Dahlström och verksjuristen Pontus Nilsson.

Jakob Granit

Jonas Pålsson

Bilagor:

Inga

Kopia till:

havochvatten@havochvatten.se